

DIPL. ING. RUD. FADIL KUDUMOVIĆ,
V.D. GENERALNOG DIREKTORA RUDNIKA MRKOG UGLJA „BANOVIĆI“ D.D.

STABILIZOVALI SMO POSLOVANJE I USPJEŠNO ZAVRŠILI PRETHODNU GODINU

Nakon sticanja akademskog zvanja, kao mladi inženjer, u Rudniku je odradio pripravnički.

I umjesto da tu ostane, što je bilo logično, zasnovao je radni odnosu u jednom tuzlanskom privrednom subjektu, gradeći uspješnu karijeru na poziciji menadžera.

Nakon dvadesetri godine vratio se u Rudnik, zatičući sve samo ne dobro stanje i kao prvi čovjek menadžmenta, sa najbližim saradnicima, uhvatio se u koštac sa godinama gomilanim problemima.

Šta je sve realizovano u relativno kratkom periodu, sa kolikim uspjehom i šta predstavlja osnovne odrednice budućeg rada predstavio je vršilac dužnosti generalnog direktora Rudnika mrkog uglja „Banovići“ Fadil Kudumović.

Tekst i fotografija na naslovnici Rašid Hakić
Fotografije u tekstu RMU „BANOVIĆI“ D.D.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Kudumović, kakvo je bilo stanje koje ste zatekli imenovanjem za prvog čovjeka menadžmenta Rudnika?

F. KUDUMOVIĆ:

Od petnaestog maja 2020. godine, od kada sam na čelu uprave Rudnika, prvi zadatak bio je utvrđivanje

finansijskog i stanja u kopovima kako bismo odredili smjernice poslovanja. Prema preliminarnim informacijama koje sam dobio stanje nije bilo sjajno

Sjedište Uprave

obzirom na prethodne dvije godine u kojima su nastala zaduženja Rudnika kreditnim obavezama u iznosu većem od 50 miliona KM, i to 2018. godine 17. miliona KM i 2019. godine 35 miliona.

Zatekli smo kolektivni ugovor potpisan u martu prošle godine kojim je definisano povećanje plata i toplog obroka za osam posto, čime je Rudnik veoma teško funkcionisao.

I stanje u kopovima je bilo loše, bez gotovo ikakve pomoćne mehanizacije, iako je prethodna uprava tokom prethodne dvije godine radila na nabavci osnovne mehanizacije od kojih četiri buldozera i gredera neophodnih za proizvodnju.

Takvo stanje dovelo je u pitanje funkcionisanja kopova i elementarnog rada i poslovanja.

Nakon lične posjete mašinskoj službi i sagledavanja stanja predložio sam osposobljavanje starih mašina,

što je urađeno veoma kvalitetno čime smo uspeli stabilizovati proizvodnju u kopovima.

Time smo uspješno završili prošlu godinu sa ostvarenih 93 posto realizacije proizvodnje, na što su uticali problema sa kojima su bili suočeni kupci izazvanih pandemijom, pri čemu nisu bili u stanju da preuzmu količine uglja predviđene godišnjim planom u stopostotnom obimu.

Otkrivka u prošloj godini realizovana je stopet posto u odnosu na planiranu i pored brojnih zatečenih problema u radu, koje i danas rješavamo, uspeli smo da stabilizujemo stanje proizvodnog ciklusa i poslovanja, pri čemu izmirujemo sve obaveze prema državi, dobavljačima i radnicima.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kolika su bila investiciona ulaganja u modernizaciju proizvodnje u proteklih nekoliko godina?

F. KUDUMOVIĆ:

Kada su u pitanju investiciona ulaganja u modernizaciju proizvodnje prethodna uprava je 2018. godine realizovala aktivnosti nabavke i izrade transportnog sistema na površinskom kopu koji je bio namijenjen za povećanje proizvodnje otkrivke i plasmata uglja sa 500 000 na milion i otkrivke sa šest na deset miliona, a sve u cilju i za potrebe izgradnje Termoelektrane u Banovićima, odnosno projekata odobrenih 2016. godine od strane Vlade FBiH.

Nedovoljan rad prethodnog menadžmenta doveo je do toga da se proteklih deset godina nije ništa radilo po tom pitanju, uprkos ulaganju oko deset miliona za razne projekte i sanaciju terena, bez dobijanja saglasnosti federalne vlade za izgradnju termo bloka.

U transportni sistem uloženo je oko 53 miliona KM, ali je upitno njegovo funkcionisanje, a nekoliko miliona KM uloženo je u podzemnu eksploataciju

EVIDENTAN VIŠAK NEPROIZVODNIH RADNIKA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koliko je radnika zaposleno u Rudniku i sa kakvim problemima ste suočeni po pitanju opravdanosti radnog angažovanja neproizvodnih zaposlenika?

F. KUDUMOVIĆ:

U Rudniku je zaposleno 2850 radnika od čega je više od pola neproaktivno, ne rade gotovo ništa, a primaju enormno visoke plate. Primjera radi, u Direkciji je zaposleno 360 radnika.

Optimalan broj bio bi 120 radnika, što najilustrativnije govori o neplanskom zapošljavanju neproizvodnih radnika, čemu je ponajviše kumovalo političko zapošljavanje.

Kolektivnim ugovorom i određenim pravilnicima neproizvodni radnici primaju platu od nekoliko hiljada KM, što ne odgovara njihovom radnom učinku i pravodobnom iskorištavanju radnog vremena.

Jedan od mojih ciljeva, obzirom da dolazim iz direktne proizvodnje gdje sam proveo dosadašnji radni vijek, je adekvatno nagrađivanje radnika koji to zaslužuje, a ne neradnika.

U tim namjerama svjesno me opstruira Sindikat kako bismo smanjili plate neproizvodnim radnicima, a povećali proizvodnim radnicima, rudarima, onima koji na najdirektniji način prave novu vrijednost.

Nelogično i nepošteno je da jamski rudar ima platu oko 800 KM, dok su primanja neproizvodnih radnika u administraciji veća od dvije hiljade KM, koji su u znatnoj mjeri višak.

Treba istaći i podatak da se za plate radnika izdvaja oko 60 posto prihoda, iako je sve više od 50 posto ekonomski neodrživo.

S ciljem stabilizacije poslovanja nova uprava je svela nabavke na minimum, osim onih krajnje neophodnih, a reprezentacije i službena putovanja su emorno smanjeni.

Koje greške su činjene u oblasti ljudskih resursa govori i podatak da je samo nekoliko dana prije dolaska nove Uprave, u maju prošle godine, prethodna Uprava izvela je jamske eksploatacije 75 radnika, preraspoređujući ih na kopove i time dovela do toga da u jamskoj eksploataciji nedostaje radnika, čime smo primorani da moramo zapošljavati novu radnu snagu iako je evidentan višak radnika na nivou Rudnika.

koja je bila namijenjena za pojačanje proizvodnje za Termoelektranu, pri čemu je nedovoljno ulagano u nabavku kamiona i buldozera neophodnih za optimalno funkcionisanje proizvodnje.

Ugalj vrhunskog kvaliteta

**PENZIONISATI ONE KOJI
ISPUNJAVAJU USLOVE**

BUSINESS MAGAZINE:

U kojoj mjeri je izražen problem invalida rada i njihovog adekvatnog i ekonomski opravdanog angažovanja?

F. KUDUMOVIĆ:

U Rudniku je trenutno angažovano 480 invalida rada što je neminovnost obzirom na uslove rada u proizvodnji i rizik od povređivanja kao i obolijevanja od profesionalnih bolesti. To je enormno veliki broj radnika za čiji rad se izdvajaju značajna sredstva, a koji nisu u odgovarajućoj mjeri produktivni. S ciljem poboljšanja stanja socijalnim zbrinjavanjem nastojimo riješiti to pitanje u vidu otpremnina, jer je oko 170 invalida rada koji imaju više od 35 godina radnog staža i jedno od rješenja je otkup istog, ali nam trenutno nedostaje zakon koji tretira tu problematiku.

Ekonomski isplativije za Rudnik bila bi kupovima staža i penzionisanje

tih radnika umjesto što rade, odnosno ne privređuju, a primaju platu.

**MOŽEMO ZADOVOLJITI
POTREBE TERMOENEGETSKOG
BH SEKTORA**

BH BUSINESS MAGAZINE:

Ko su najveći kupci i dali je došlo do poremećaja na tržištu kada je u pitanju plasman uglja iz Banovića?

F. KUDUMOVIĆ:

Najveći kupac našeg uglja je Elektroprivreda BiH odnosno Termoelektrana Tuzla, oko 62 posto godišnje proizvodnje.

Ostali kupci, po veličini, su Alumina iz Zvornika i Sisecam Soda iz Lukavca. U nekim ranijim vremenima oko 20 posto našeg uglja plasirano je na tržište Srbija, što je svedeno na minimum, na samo jednog kupca.

Naša nastojanja su povratak na navedeno tržište u nekadašnjem obimu, ali je problem u tome što su obezbijedili druge dobavljače i bit će teško ponovo ovladati istim.

Bili smo zastupljeni i na tržišti

Sarajevskog kantona, što također više nije slučaj, obzirom da uglj nabavljaju iz Miljevine kod Foče.

Taj uglj je po karakteristikama sličan našem, ali ima više sumpora što dodatno pogoršava stanje zagađenosti zraka u sarajevskoj kotlini, a u praksi se veoma često događa da se taj uglj prodaje kao naš, banovički, kojeg karakterišu svi neophodni elementi kvaliteta.

Evropska zajednica je jasno dala do znanja da se do 2050. godine moraju ugasi Termoelektrane i rudnici i evidentno je da domaćinstva sve više koriste druge energente kao što su pelet i bio masa, čime rudnici dolaze u teško stanje. Ono što karakteriše naš Rudnik je da može zadovoljiti potrebe termoelektrnog bh. sektora.

**ČEKA SE SAGLASNOST
VLADE FBIH**

BH BUSINESS MAGAZINE:

Da li je izvjesna izgradnja Termoelektrane u Banovićima?

F. KUDUMOVIĆ:

Idejni projekat Termoelektrani datira od 2010. godine i do sada su vođene određene aktivnosti u što je uloženo je oko 10 miliona KM.

Međutim, do sada nije realizovan ključni uslov, a to je obezbjeđenje saglasnosti Vlade FBiH za izgradnju, koja je većinski vlasnik Rudnika „Banovići“.

U periodu rada nove Uprave, od maja prošle godine, imali smo brojne kontakte sa planiranim partnerima u ovom projektu, pri čemu smo izrazili spremnost da nastavimo sa realizacijom aktivnosti, prevashodno zbog obezbjeđenja plasmata uglja kojeg eksploatišemo, pri čemu bi izgradnja Termoelektrane bila značajna sa aspekta opstanka Rudnika.

I plan prestrukturiranja Rudnika treba raditi na osnovu izgradnje termo bloka, a bitno je naglasiti da su urađeni preliminarni pregovori sa austrijskim i turskim partnerom oko nastavka aktivnosti.

Ponavljam, u svemu navedenom najvažnija je saglasnost Vlade FBiH.

Obzirom na dešavanja oko termo bloka 7 u Tuzli sa aspekta problema Elektroprivrede BiH sa evropskom energetsom zajednicom, upitno je kada bi moglo doći do dobijanja iste.

Sigurno je jedno da mi nećemo odustati od tog projekta i uradit ćemo sve što je u našoj nadležnosti da Termoelektrana u Banovićima bude urađena.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kakvim vidite stanje u Rudniku u doglednoj budućnosti?

F. KUDUMOVIĆ:

Nova uprava naslijedila je sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 500 000 KM, koja smo otpisali, a prikazana dobit na kraju prošle godine iznosila je od oko 600 000 KM, što smatram uspješnim pokazateljem, obzirom na probleme i poteškoće po pitanju viška

Detalji iz proizvodnog procesa

neporoduktivnih radnika i potrebe modernizacije proizvodnog ciklusa.

Ove godine evidentna je smanjena potražnjom uglja od strane Termoelektrane u Tuzli, čime će biti smanjeni prihodi i jedan od naših prioritarnih zadataka je obezbjeđenje novih tržišta.

Kada su u pitanju investicije u modernizaciju Rudnika one će biti smanjene, ali će, uprkos svemu, biti neophodna kupovina jedne drobilice na separaciji u vrijednosti od dva miliona KM, te kupovina dva buldozera na površinskom kopu, sa ukupnom investicijom na godišnjem nivou u iznosu od 20 miliona KM.

Naglašavam, investicije će biti usmjerene na ono što nam je prijeko potrebno za normalno funkcionisanje Rudnika, obzirom na poremećaje stanja na tržištu, izazvane posljedicom pandemije Korona virusa.

Uprkos svemu smatram da smo na dobrom putu stvaranja preduslova da Rudnik posluje uspješno, uz neizostavno rješavanje problema koji tome stoje na tom putu.

FADIL KUDUMOVIĆ rođen je 1. Jula 1969. godine u Ribnici, općina Banovići, gdje je završio osnovnu školu.

Srednju mašinsko-tehničku školu pohađao je u Banovićima.

Na Rudarsko-geološkom fakultetu u Tuzli stekao je zvanje diplomiranog inženjera rudarstva.

Učesnik je oslobodilačkog rata.

Nakon odrađenog pripravničkog staža u Rudniku „Banovići“ bio je radno angažovan u privrednom subjektu „Bita Invest“ u Tuzli, gdje je, na poziciji direktora, radio dvadesettri godine.

Petnaestog maja 2020. godine imenovan je za vršioca dužnosti generalnog direktora Rudnika mrkog uglja „Banovići“.

Oženjen je i otac dvije kćerke.

